

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Asociația pentru dezvoltare și
promovare socio-economică

No.7 Aprilie 2010

NEWSLETTER

Proactiv – de la marginal la incluziv

Este un proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013.

Obiectivul general al proiectului este promovarea activă a incluziunii sociale pe piața muncii prin activarea economiei sociale, a femeilor și grupurilor etnice prin dezvoltarea și diseminarea de practici pozitive în regiunile de dezvoltare Sud Muntenia și Sud Vest Oltenia.

ECONOMIA SOCIALĂ ÎN JUDEȚUL ARGES

PROFILUL JUDEȚULUI

Județul Argeș este situat în partea central-sudică a țării fiind învecinat cu județele Dâmbovița, Teleorman, Olt, Sibiu, Brașov. Structura administrativă a județului cuprinde pe lângă municipiul reședință de județ – Pitești – alte 5 orașe și 95 de comune. Este unul dintre cele mai dezvoltate județe din regiunea Sud - Muntenia cu o economie bazată în principal pe industrie (extractivă, petrochimie, auto, construcții etc.) dar și pe agricultură și turism. Imaginea pozitivă oferită de datele statistice nu se regăsește însă și la nivelul opiniilor reprezentanților principalelor instituții. Dimpotrivă, aceștia sunt mai degrabă rezervați în ceea ce privește evoluția socio-economică a județului. Opiniile lor au la bază constatarea că în ultimul an mai ales, numeroși agenți economici fie și-au închis porțile, fie și-au redus activitatea situație în care rata șomajului a depășit în 8% - una dintre cele mai mari din țară. Singurele domenii de activitate care au venit cu oferte de muncă sunt cele comerciale însă capacitatea de absorbție a acestora este extrem de redusă comparativ cu cererea de forță de muncă. Ca în majoritatea județelor din țară și în Argeș cele mai multe entități de economie socială își au sediul și își desfășoară activitatea în mediul urban, de regulă în municipiul **Pitești** dar și în Curtea de Argeș și Mioveni dar mai puțin în mediul rural. Reprezentanții ONG-urilor care își desfășoară activitatea în mediul rural, (nu doar în comuna inclusă în analiză) au menționat existența unor zone izolate, greu accesibile în care trăiește de regulă populația de etnie roma însă nu au făcut o estimare exactă a numărului acestora dat fiind faptul că cele mai multe locuințe sunt ilegal construite, sunt probleme cu actele de identitate, cu participarea școlară etc. În opțiunea pentru componenta rurală a cercetării am analizat opiniile și recomandările celor intervievați și astfel ne-am orientat spre comuna **Bascov**.

~ 1 ~

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Asociația pentru dezvoltare și
promovare socio-economică

COMUNA BASCOV

Situată la doar 7 km de municipiul Pitești, comuna **Bascov** este aproape un cartier al orașului (doar volumul populației o împiedică în acest moment de a fi declarată oraș). Apropierea de municipiul reședință de județ, densitatea populației – oficial peste 9000 de locuitori, neoficial potrivit primarului comunei sunt peste 11 000 numărul agenților economici – peste 300, existența rețelelor de canalizare, apă, gaze în aproape toate cele 8 sate care o compun o recomandă ca fiind o localitatea bogată. La nivelul comunei Bascov funcționează cooperativă de credit, cooperativa de consum, un azil pentru persoanele cu dizabilități în vârstă și un centru de primire femei traficate. Accesul în ultimele două instituții, mai ales în centru de primire femei este restricționat datorită condițiilor speciale caracteristice acestei categorii de populație. De asemenea, până în anii '90 în comună a funcționat și un Comitet de reconciliere sau de împăciuire care avea rolul de a rezolva pe cale amiabilă conflictele dintre cetățenii comunei. În acest comitet erau reprezentate toate instituțiile: autorități locale, biserică, școală, poliție, sănătate. Intenția reprezentanților autorităților locale este aceea de repune în funcțiune cât mai repede acest comitet ca urmare a faptului că numărul disputelor dintre cetățeni a crescut în ultimul timp iar multe dintre ele sunt considerate ca nefăcând obiectul unor procese, reclamațiilor la poliție etc. Rolul acestui comitat este, din perspectiva primarului, nu doar acela de aplanare a conflictelor dintre cetățenii comunei, ci și de protejarea acestora de a face cheltuieli inutile cu avocații, cu amenzi etc.

La nivelul județului Argeș am identificat toate entitățile de economie socială incluse în studiu și, un aspect ce trebuie menționat, cele mai multe dintre ele sunt active, desfășurând activități diverse și profitabile. Dacă ar fi să grupăm aceste entități de economie socială după scopul, obiectivele pe care le urmăresc clasificarea cuprinde:

- entități ale economiei sociale care răspund nevoilor socio-economice ale populației (CAR-uri, cooperative de credit și de consum, asociații, ONG-uri etc.);
- entități ale economiei sociale care au apărut ca răspuns la aspirațiilor anumitor categorii de populație de a avea o identitate proprie pe care să o promoveze și să o protejeze (cooperativele meșteșugărești, atelierelor protejate);
- entități ale economiei sociale care au ca obiectiv elaborarea și derularea unor proiecte sociale ample (Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului, AJOFM, CCI).

Principalii furnizori de servicii sociale la nivelul județului sunt Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului, AJOFM și ONG-urile și asociațiile, fundațiile. Reprezentantul Direcției de Asistență Socială și Protecția Copilului a afirmat că la nivelul județului își desfășoară activitatea un număr de 27 de asociații, ONG-uri, fundații acreditate dar și altele care nu au primit acreditare – până la 34 de astfel de instituții (date din ultima statistică realizată la nivelul Direcției în 2007). La nivelul principalilor furnizori de servicii sociale s-au derulat sau sunt în derulare programe, proiecte de suport pentru categoriile defavorizate de populație (persoane aflate în sărăcie, copii exploatați, persoane cu dizabilități, șomeri etc). Aceste programe, proiecte sunt finanțate fie prin fonduri proprii, fie prin finanțare externă, fie prin sponsorizări. De exemplu, Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului este sau a fost partener în proiecte cu finanțare externă prin care a achiziționat locuințe pentru persoanele instituționalizate care au împlinit vârsta de 18 ani atât la nivelul municipiului Pitești cât și în Curtea de Argeș și Mioveni. În parteneriat cu autoritățile locale s-a reușit deschiderea unui centru pentru persoanele cu dizabilități în comuna Pietroșani. Atelierul protejat "Împreună" care în prezent funcționează ca o entitate de sine stătătoare a fost realizat inițial cu sprijinul Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului din Argeș.

~ 2 ~

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Asociația pentru dezvoltare și
promovare socio-economică

ONG-ul "Sprijin pentru viață" derulează fie singur fie în parteneriat cu Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului programe de prevenție a copiilor exploatați prin muncă din mediul rural, fiind de altfel singura organizație din județ care desfășoară activități de prevenție și nu doar de intervenție. Acest ONG în parteneriat cu Episcopia Argeșului au desfășurat activități de învățare, educare a familiilor aflate în zone izolate ale județului, au organizat un TELEDON pentru a acoperi costurile unor proiecte în domeniul educațional, de sănătate a persoanelor defavorizate din punct de vedere socio-economic din mediul rural, au construit cu sprijinul cetățenilor din comunele respective lăcașuri de cult în care se desfășoară nu doar servicii religioase, ci și activități de educare a populației etc.

AJOFM organizează cursuri de formare, reconversie și recalificare profesională pentru toți șomerii aflați în evidențele instituției și este intermediar între aceștia și agenții economici, organizează periodic burse ale locurilor de muncă.

Atelier protejat „Impreuna” – Pitești

- înființat în 1991, are în prezent 258 de familii membre (1-2 copii cu handicap);
- 2 angajați tineri cu handicap și un al treilea este în curs de formare profesională;
- activități:
- reparații, întreținere fotolii rulante, cârje, cadre;
- modificarea, adaptarea spațiilor de la domiciliul beneficiarilor;
- contracte de prestări servicii către 8 companii din județul Argeș și Direcția Silvică Brașov;
- contribuții la modificarea legislației în ceea ce privește drepturile persoanelor cu handicap;
- beneficiari: provin din tot județul, sunt persoane cu handicap dar și persoane în vârstă care sunt imobilizate sau se deplasează cu dificultate;
- colaborare - instituții locale și centrale din țară, ONG-uri din Franța, Germania, Danemarca;

În ceea ce privește comuna Bascov acesta este cunoscută nu doar la nivel de județ ca o "comună care nu ratează nici o sursă de finanțare" doar că resursele obținute sunt orientate spre dezvoltarea infrastructurii, modernizarea centrului cultural-educativ din comună, deschiderea unui centru de zi pentru copii. Primarul din Bascov a afirmat ca la nivelul nu se poate vorbi despre categorii de populație defavorizate dat fiind faptul că marea majoritate a populației lucrează în municipiul Pitești, există suficienți agenți economici în comună care au oferit locuri de muncă etc. De altfel, primarul acestei comune a susținut că anumite criterii în baza cărora sunt apreciate ca eligibile sau nu anumite proiecte într-o localitate nu sunt corecte (de exemplu, gradul de sărăcie al populației) Mai important ar fi realizarea unor studii de impact pentru a verifica dacă investițiile în anumite proiecte sunt justificate din punct de vedere al eficienței (este dat ca exemplu alocarea unor fonduri pentru rețeaua de canalizare unde comuna Bascov a fost descalificată pe criteriul că nu este săracă deși de proiect ar fi beneficiat peste 4500 de gospodării și au fost orientate fonduri pentru realizarea rețelei de canalizare într-o comună în care beneficiari erau doar 50 de gospodării). În perioada imediat următoare la nivelul comunei prin sprijin extern - o fundație din Belgia – se intenționează deschiderea unui centru medical care să se adreseze cu prioritate persoanelor din comună care suferă de boli grave (diabet, afecțiuni cardiace) dar care să desfășoare și acțiuni de prevenire a îmbolnăvirii populației.

CAR-ul pensionarilor din Pitești pe lângă împrumuturile pe care le acordă membrilor săi a deschis în spațiul unde își desfășoară activitatea o unitate de frizerie/coafor, una de croitorie în care sunt practicate prețuri foarte mici la care au acces nu doar membri, ci toată populația. Pe viitor CAR-ul intenționează să deschidă și un cabinet medical – medicină de familie – la care să aibă acces doar persoanele cu venituri foarte mici.

~ 3 ~

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Asociația pentru dezvoltare și
promovare socio-economică

Cea mai mare parte a entităților de economie socială își au sediul central și își desfășoară activitatea în mediul urban mai ales în municipiul reședință de județ. Există însă și filiale ale acestora în celelalte orașe din Argeș, mai ales în Curtea de Argeș și în Mioveni precum și ONG-uri care deși își au sediul în urban desfășoară activități în mediul rural. Cel mai bine reprezentată este Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului și datorită faptului că potrivit legislației din România la nivelul fiecărei primării există un departament de asistență socială. Dacă ne referim la formele de asociere, de colaborare de departe Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului deține primul loc: colaborează și are parteneriate atât cu instituțiile publice (primării, poliție, școli, spitale etc.) cât și cu mediul privat (ONG-uri, agenți economici etc.). Celelalte entități de economie socială și-au stabilit parteneriatele, colaborările în funcție de tipul de serviciu oferit și/sau de categoria de populație pe care o reprezintă:

- cooperativele de credit colaborează cu instituțiile bancare și se spune legislației financiar-bancare din România;
- cooperativele de consum și cele meșteșugărești colaborează cu prioritate cu agenții economici dar și cu autoritățile locale;
- CCI este interesată de asocieri cu mediul de afaceri de la nivel local, național și internațional pentru că reprezintă interesele acestuia în relația cu autoritățile, cu alte medii de afaceri;
- ONG-urile se asociază atât între ele cât și cu instituțiile publice (autorități locale, AJOFM, Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului);
- AJOFM colaborează cu autoritățile locale și cu agenții economici.

Vis-à-vis de aceste relații cei mai nemulțumiți au fost reprezentanții AJOFM și cei ai ONG-urilor. Motivul nemulțumirii îl reprezintă, în cazul primei entități, lipsa obligativității agenților economici de a anunța nu doar existența unor posturi vacante, ci și dacă acestea au fost la un moment dat ocupate. Potrivit legislației noastre agenții economici sunt obligați să anunțe posturile libere AJOFM iar aceasta de foarte mult ori își planifică tipul cursurilor de calificare în funcție de profilul posturilor anunțate ca fiind libere. Reprezentantul AJOFM susține că s-a confruntat de foarte multe ori cu situația în care la finalizarea cursurilor nu a reușit integrarea profesională a beneficiarilor pentru că posturile anunțate inițial ca fiind libere se ocupaseră deja. Acesta înseamnă în opinia AJOFM timp și resurse risipite. Și ONG-urile sunt nemulțumite de colaborarea dintre instituții în ceea ce privește oferta de locuri de muncă mai ales pentru persoanele cu dizabilități, de oferta educațională care nu este adaptată cerințelor indivizilor și nici cerințelor pieței. O altă nemulțumire a asociațiilor și ONG-urile vizează existența unor asociații, fundații în spatele cărora se desfășoară activități economice ale unor grupuri de interese și care afectează imaginea ONG-urilor care oferă cu adevărat servicii sociale persoanelor aflate în dificultate.

Nivelul de dezvoltare socio-economică a județului Argeș se reflectă și în volumul resurselor de care dispun entitățile de economie socială: toate dispun de sedii proprii, bine dotate și întreținute, situate de cele mai multe ori în zone centrale sau rezidențiale. Dacă în cazul instituțiilor publice se respectă o schemă de personal valabilă la nivelul întregii țări, celelalte entități de economie socială au un număr variabil de angajați: de la 2 angajați cât am întâlnit în atelierele protejate la mai mult de 50 în CCI. În opinia reprezentanților unor entități sociale, reducerea numărului de personal este și rezultatul transformărilor pe care le-au suferit de-a lungul timpului și care nu întotdeauna au fost pozitive.

~ 4 ~

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Asociația pentru dezvoltare și
promovare socio-economică

Cooperativa de consum Bascov

- funcționează de la începutul anilor '60 și tot de atunci sunt și construcțiile sediilor acesteia;
- până în 1989 avea 300-400 de salariați și 30-40 de secții de producție proprie;
- asigurau un număr mare de servicii populației (construcții, serigrafie, confecții, coafor/frizerie etc.) dar în timp nu a mai rezistat decât sectorul comercial;
- în momentul de față sunt doar 20 de salariați, obțin profit dar au și costuri foarte mari;
- principalele surse de finanțare: comerț unde practică adaus comercial scăzut, închiriere spații, unități comerciale proprii;
- se resimt efectele crizei economice: a scăzut puterea de cumpărare a populației și în consecință și volumul vânzărilor;
- a scăzut numărul membrilor cooperatori care sunt salariați sau foști salariați (în număr de 50 în prezent).

CONCEPTUL DE ECONOMIE SOCIALĂ

Este cunoscut în principal reprezentanților AJOFM, Direcția de Asistență Socială și Protecția a Copilului și CCI. Fiecare reprezentant al acestor instituții au indicat ca principală sursă de cunoaștere participarea la sesiunile de lansare a unor proiecte, programe cu finanțare externă. La nivelul celorlalte entități conceptul, legislația în domeniu nu erau cunoscute și nici nu manifestau vreun interes vis-à-vis de acesta. Mai mult, președintele atelierului protejat „Împreună”, care de altfel a și participat la aceste sesiuni a susținut că în condițiile actuale din România, economice, sociale, legislative, economia socială este o intenție frumoasă, de dorit dar greu dacă nu imposibil de transpus în practică. Dificultatea provine, în opinia multor intervievați și din lipsa reurselor financiare. Multe entități de economie socială s-au aflat în situația ca după ce s-au epuizat fondurile accesate prin diverse programe să nu-și mai poată continua activitatea pentru că nu a identificat alte surse de finanțare. Acesta fiind și unul dintre motivele pentru care și interesul pentru a accesa astfel de fonduri este scăzut.

NUMĂRUL BENEFICIARILOR SERVICIILOR OFERITE DE ENTITĂȚILE DE ECONOMIE SOCIALĂ DIN JUDEȚUL ARGEȘ

Diferă de la o entitate la alta, de tipul de servicii oferite, de aria de acoperire a acestora. Cel mai mare număr de beneficiari, de ordinul sutelor de mii, se înregistrează în cazul cooperativelor de credit, celor de consum și CAR-uri. Pentru a atrage și mai mulți clienți cooperativele de credit au încheiat contracte cu companiile de tefonie mobilă, Electrica și Distrigaz pentru a permite clienților acesta să-și achite facturile prin aceasta bancă. De asemenea, banii alocați prin APIA sunt virăți tot prin conturile acestei bănci mai ales că instituția are sedii și în mediul rural. Criza economică i-a afectat indirect – datorită devalorizării monedei naționale, a șomajului a crescut numărul restanțierilor.

Atelierul protejat „Împreună” a reușit să-și extindă serviciile la nivelul întregului județ oferind suport nu doar persoanelor cu handicap lcomotor, ci și persoanelor în vârstă care nu se mai pot deplasa dar care din punct de vedere al Casei de Asigurări de Sănătate nu se califică pentru a beneficia de suport. Activitățile și numărul beneficiarilor unor instituții precum AJOFM depind de situația de pe piața muncii din județ: restrângerea activității sau falimentul unor societăți comerciale crește numărul șomerilor și în consecință și pe cel al beneficiarilor. Gradul de implicare al beneficiarilor în activități de economie socială este scăzut. Atelierul protejat „Împreună” a condiționat alocarea sprijinului de implicarea civică a beneficiarilor: orice beneficiar are obligația de depune o cerere de sprijin la Casa de Asigurări de Sănătate în scopul de a produce o presiune asupra acesteia pentru a

~ 5 ~

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Asociația pentru dezvoltare și
promovare socio-economică

aloca mai multe fonduri acestei categorii de populație. În cazul AJOFM se consideră că o mai mare implicare a beneficiarilor s-ar realiza dacă ar exista un control mai eficient al activității desfășurate de către aceștia (muncă în folosul comunității). Fără acest control (tip de activitate desfășurată, număr de ore, numărul beneficiarilor care au prestat același tip de activitate etc.) există riscul demotivării populației în a-și căuta un loc de muncă fapt care accentuează dependența de ajutorul social și creșterea sărăciei populației.

Cel mai mare număr de proiecte și programe se înregistrează la nivelul primăriei din Bascov - SAPARD, Ordonanța 7, Fonduri Structurale. O altă instituție care are în derulare proiecte sau care a finalizat unele este Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului. Celelalte instituții fie nu sunt interesate, fie nu le permite cadrul legal să desfășoare activități în favoarea persoanelor defavorizate.

LEGISLAȚIA PRIVIND ACTIVITATEA DE ECONOMIE SOCIALĂ

Nu este cunoscută pentru nici conceptul, aria de activitate nu sunt aspecte cu care persoanele intervievate să fie familiarizate. Cât despre celelalte acte normative incluse în analiză fiecare entitate se raportează la situația proprie: probleme cu dreptul de proprietate asupra terenurilor în cazul Cooperativelor de consum, taxe și impozite prea mari, legea descentralizării și autonomiei, modificarea condițiilor de creditare (de exemplu cooperativele de credit consideră că vor pierde o parte importantă din clienți pentru că pensiile sociale nu vor mai fi eligibile pentru acordarea de credit) etc.

PERSPECTIVELE DOMENIULUI ECONOMIEI SOCIALE

Sunt cel puțin la nivel declarativ favorabile pentru că “activitățile de economie socială au ca efect nu doar îmbunătățirea condițiilor de viață ale persoanelor defavorizate, ci în final ale întregii populații ” (reprezentant Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului) însă în practică nu se întrevăd mari șanse de dezvoltare a acesteia cel puțin la nivelul județului Argeș.

~ 6 ~

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Asociația pentru dezvoltare și
promovare socio-economică

Titlul programului:
Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor
Umane 2007-2013

Titlul proiectului:
Proactiv – de la marginal la incluziv

Editorul materialului:
Asociația pentru Dezvoltare și Promovare Socio-
Economică CATALACTICA-filiala Teleorman

Data publicării:
15.04.2010

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a
Uniunii Europene sau a Guvernului României”

~ 7 ~